

Resum Aigües Encantades

L'obra comença a casa de Pere Amat, un propietari rural. La seva filla Cecília, que estudia per ser mestra, està llegint sola. Arriba el mestre del poble, Vergés, i tenen una conversa sobre el poble i les seves tradicions. Cecília critica la ignorància i superstició del poble, mentre que Vergés defensa la poesia i bellesa de les tradicions.

Arriba la mare de Cecília, Juliana, que la repren per no haver anat a les pregàries que s'han fet al poble per demanar pluges davant la sequera. S'uneix el pare, Pere Amat, i discuteixen per les diferents idees de Cecília. Ella vol més llibertat, mentre que ells volen que segueixi les tradicions. La discussió puja de to fins que Cecília amenaça de marxar de casa.

En aquest punt arriba Joan Gatell, l'alcalde, buscant consell davant l'arribada d'un foraster que ha començat a parlar amb la gent del poble sobre noves maneres de trobar aigua i acabar amb la sequera. Cecília s'interessa molt pel foraster. Arriba Vergés i confirma que és un home de bé que valdria la pena escoltar.

Finalment arriba Mossèn Gregori, el rector, que adverteix sobre el perill d'aquest foraster que vol treure la fe del poble. Recomanen convidar-lo amablement a l'Abadia per parlar-hi. Juliana es lamenta davant el Rector per la filla, de qui tem que s'allunyi cada cop més. Ell l'acusa d'haver estat massa permissiva enviant-la a estudiar a la ciutat.

Pere Amat torna i explica indignat que Cecília ha abraçat i besat el foraster davant de tot el poble. Juliana queda abatuda i demana perdó pel seu suposat pecat d'haver permès que la filla marxés a estudiar. Pere Amat jura que no perdonarà mai Cecília. El Rector intenta calmar-lo i li demana a Déu que faci un miracle i toc el cor de Cecília. Així acaba el primer acte, amb el conflicte entre el poble tradicional i conservador i la filla Cecília amb noves idees i amb interès pel foraster misteriós.

En un gran pati a l'aire lliure a la casa del pastor Romanill, Romanill està parlant amb el seu rabadà sobre treure les ovelles a pasturar. Entren Bartomeu i el Manso, dos amics de Romanill. Parlen sobre l'arribada d'un foraster que vol parlar al poble sobre com aprofitar l'aigua dels gorgs per regar els camps. Romanill està disposat a acollir el foraster malgrat l'oposició de les autoritats locals.

Arriben Joan i Amat, representants de les autoritats, que intenten convèncer Romanill perquè no rebi el foraster, ja que temen que vingui a sembrar idees perilloses contra la religió i la propietat. Romanill s'hi nega.

Després arriba el senyor Vicenç, el veterinari, que mostra el seu suport al foraster. El Manso, malgrat ser carlí, també hi és a favor. Continuen discutint fins que arriba el foraster, que és rebut amb diferents reaccions. Explica que no ha anat a parlar amb les autoritats perquè ja coneixia les seves intencions i volia dirigir-se a tot el poble. Diu que no pretén atacar cap creença, sinó parlar de fets reals i positius.

De sobte arriben el batlle i l'Amat, representant de l'autoritat, junt amb una multitud de gent. L'Amat prohibeix al foraster que parli malament de la religió i la propietat. El foraster intenta convèncer que les aigües dels gorgs no són miraculoses sinó que provenen de deus subterrànies que podrien utilitzar-se per regar. Però l'Amat i altres veïns defensen que són aigües sagrades i miraculoses.

Arriba mossèn Gregori i la multitud s'agenolla en senyal de respecte. El rector explica la llegenda dels gorgs i diu que són un do sagrat de Déu. El foraster insisteix que són només aigües naturals que podrien aprofitar-se, però el poble s'indigna i comença a amenaçar-lo. Ell decideix marxar, dient que és un poble salvatge. La multitud el persegueix fins fora del poble entre crits i amenaces.

Romanill, Bartomeu i el senyor Vicenç intenten defensar el foraster, però no poden aturar la fúria del poble. El rector demana calma i envia la gent a missa a donar gràcies per la pluja, que ja ha començat a caure. Es considera un nou miracle que confirma el poder de Déu i la santedat de les aigües.

Mentrestant, a casa de l'Amat, la seva filla Cecília discuteix amb ell i la seva mare Juliana. Cecília els retreu que l'hagin tancada a casa i no la deixin viure lliurement. Critica l'autoritat dels homes i l'opressió de les dones. Quan arriba el rector, Cecília també discuteix amb ell i nega l'autoritat divina.

Finalment arriba el Manso explicant que el foraster ha estat ferit pel poble. Cecília decideix marxar amb ell lluny d'aquest poble opressor, malgrat els precs del mestre Vergés. Ella se sent atreta pel foraster i les seves idees lliures. L'obra acaba amb Cecília marxant decidida cap a una nova vida, mentre la resta del poble és a missa donant gràcies pel miracle de la pluja.

Passen uns mesos, i és tardor. El camp del Batlle està erm i les collites han fracassat un any més per la persistent sequera. L'alcalde i el rector parlen sobre la necessitat de pregar i confiar en la providència divina.

Apareix Cecília, que ha tornat després de la seva fugida. Diu que la relació amb el Foraster va acabar malament i ella va haver de tornar sola i arruïnada. Els seus parells la reben amb fredor i li exigeixen que demani que va perdre públicament.

Arriben homes del poble queixant-se de la misèria. Demanen que es busqui una solució real al problema de l'aigua, tot recordant les idees del Foraster. Però les autoritats es neguen.

El Rector organitza una processó per implorar la pluja. Obliga a Cecília a participar-hi, portant la imatge de la Verge. Durant la processó es desencadena una forta tempesta que amenaça de convertir-se en tragèdia, però el rector el presenta com un miracle.

De tornada, Cecília s'enfronta al seu pare i critica la hipocresia del poble. Batlle li deixa anar que ja no és benvinguda a casa seva.

Cecília es refugia a casa del Mestre Vergés. Li explica que ha perdut l'esperança al poble, però vaig mantenir intactes les seves conviccions. Vergés s'adona que estima Cecília però no s'atreveix a declarar-se.

L'endemà al matí Cecília se'n va cap als gorgs, on segons la llegenda es va aparèixer la Verge. Reflexiona sobre la seua experiència i la impossibilitat de canviar la mentalitat del poble. Però es reafirma en la necessitat de lluitar pels ideals lliures i racionals, encara que ara se senti derrotada.

L'obra acaba amb una escena simbòlica: Cecília llença les flors de la Mare de Déu a les aigües dels gorgs. Així reprèn el camí en solitari cap al seu incert, mentre el poble es prepara per a un nou dia de rutina i servitud resignada.

Resum Aigües Encantades per actes

Acte Primer

L'obra comença en una sala de la casa pairal dels Amat, una família de terratinents d'un poble rural. És tarda i se senten les campanes d'una festa religiosa. Cecília, la filla dels Amat, és a casa llegint sola. Arriba Vergés, el mestre del poble, i parlen. Cecília li expressa el seu desig de marxar d'allà, que odia aquelles festes religioses i que està en desacord amb les creences i la manera de viure del poble.

De sobte arriba Juliana, la mare de Cecília, que torna de les pregàries i renya a la seva filla per no haver-hi anat. S'encenen discussions entre Cecília i els seus pares sobre les seves diferents maneres de pensar: ella està en contra de les tradicions i creences del poble i vol marxar a la ciutat a viure de manera independent. Els pares volen que ella segueixi els costums familiars i es quedi al poble.

Mentre discuteixen, arriba corrent Joan Gatell, el batlle del poble, buscant ajuda davant la presència al poble d'un foraster desconegut que s'ha adreçat a un grup de pagesos i els ha parlat de temes relatius a l'aigua i la sequera que pateix la regió. Cecília mostra molt interès per aquest home. Vergés, aprofitant un moment d'atracció dels altres, li dona a Cecília una targeta amb el nom del foraster: resulta que és un amic de ella.

De sobte, arriba Mossèn Gregori, el rector del poble. Ell ja ha estat informat de la presència del foraster i adverteix sobre el perill que suposa: diu que és un revolucionari terrible que vol combatre les creences i la fe del poble. Decideixen anar a buscar l'home i convidar-lo educadament a anar a l'Abadia per parlar amb el rector.

Mentre els homes marxen a buscar el foraster, Mossèn Gregori es queda parlant amb Juliana i Trinitat, l'esposa del batlle. Les acusa d'haver pecat d'ambiciosos en enviar Cecília a estudiar a la ciutat, on s'ha corromput en comptes de quedar-se al poble. Les fa sentir culpables d'haver permès que durant l'edat crítica ella s'allunyés de la influència de l'Església. Les dues dones queden molt afligides.

De sobte, torna Amat, el pare de Cecília, que entra com un huracà explicant que Cecília ha abraçat i besat el foraster davant de tot el poble congregat a la plaça. Això ha estat un gran escàndol. Juliana, la mare, plora de dolor i vergonya. Amat jura que no perdonarà mai més la filla. Mossèn Gregori intenta calmar-lo dient que la Verge farà un miracle que salvarà Cecília, però Amat no vol escoltar res i només demana llum per als ofuscats.

Així s'acaba el primer acte, amb el pare furiós i la mare plorant, el rector intentant consolar-los, i Cecília escandalitzant el poble amb la seva actitud transgressora i moderna. L'arribada del foraster ha fet evident el xoc entre les velles tradicions immobiliàries del poble i les noves idees que Cecília ha portat de la ciutat. La tensió va creixent i tot indica que les coses empitjoraran en el següent acte.

Acte Segon

El acte comença en un gran pati exterior a la casa del pastor Romanill, on hi ha una gran porta que dona al carrer i a l'esquerra la façana de la casa amb una terrassa. Romanill parla amb el seu rabadà sobre treure les ovelles a pasturar vigilades només fins al coll del Calvari.

Entren dos amics de Romanill, Bartomeu i el Manso. Parlen sobre l'imminent arribada del foraster que vol parlar al poble sobre aprofitar l'aigua dels gorgs per poder regar els camps. Romanill està disposat a acollir el foraster i donar-li veu, malgrat saber que les autoritats s'hi oposen.

Arriben Joan i Amat, representants de les autoritats locals, que intenten convèncer Romanill perquè no rebi el foraster. Creuen que vindrà a sembrar idees perilloses i immorals contra les tradicions, la religió i la propietat. Però Romanill s'hi nega rotundament.

Després arriba el senyor Vicenç, veterinari vell i savi que dona suport a les idees del foraster. I també el Manso, malgrat ser carlí i de dretes, que es mostra partidari d'escoltar el foraster.

De sobte apareix el Foraster, home alt i gallard de cabells i barba rosses. Explica que volia adreçar-se a tot el poble i no només a les autoritats locals. Diu que no pretén atacar cap creença, sinó parlar de fets reals i positius per millorar la vida al poble.

Lavors arriben el Batlle i l'Amat, representants de l'autoritat, junt amb el guarda rural i una multitud de gent del poble. L'Amat prohibeix al Foraster que parli malament de la religió, les tradicions i la propietat privada.

El Foraster intenta convèncer que les aigües dels gorgs sagrats no són miraculoses, sinó que provenen de deus subterrànies i es podrien utilitzar per pal·liar la persistent sequera que assota el poble. Però l'Amat i altres veïns el rebategen i defensen que són aigües miraculoses sorgides per la gràcia divina.

Lavors arriba Mossèn Gregori i tot el poble s'agenolla en senyal de respecte mentre ell explica la llegenda de l'aparició mariana als gorgs. El Foraster insisteix en les seves tesis racionals, però la multitud s'indigna i l'expulsa violentament del poble entre crits i amenaces.

Mentrestant, a casa de l'Amat, la seva filla Cecília discuteix amb ell i la seva mare Juliana. Els retreu que l'hagin tancada a casa i vulguin dirigir la seva vida contra la seva voluntat. Critica durament l'opressió que pateixen les dones. Quan arriba el rector, Cecília també discuteix amb ell i nega l'autoritat divina i les creences del poble.

Quan arriba el Manso explicant que el Foraster ha estat ferit i apedregat, Cecília decideix fugir amb ell lluny d'aquell poble opressor, malgrat els precs del mestre Vergés. Ella se sent atreta pel Foraster i les seves idees progressistes i vol cuidar-lo.

Acte Tercer

El tercer acte comença a casa del batlle Amat. La seva dona Juliana està sola i trista escoltant la pluja caure. Entra Amat, qui li explica que ha tancat Cecília a casa per evitar que vagi amb el foraster. Juliana li retreu que sigui tan sever amb la seva pròpia filla.

Llavors arriba Trinitat, l'esposa del batlle Joan. Consola a Juliana i parlen sobre el miracle de la pluja. Pensen que potser Cecília tornarà penedida a casa. Després arriba Mossèn Gregori, el rector del poble. Ell intenta convèncer Amat perquè perdoni Cecília si ella tornés penedida. Però Amat s'hi nega i amenaça de tancar-la a casa per sempre.

De sobte, arriba Cecília tota mullada i escabellada. El seu pare li nega l'entrada a casa i l'acusa d'haver fugit amb el foraster. Cecília discuteix amb els seus pares sobre la condició sotmesa de la dona. Mossèn Gregori intenta posar pau però no ho aconsegueix. Convenç finalment als pares per anar al tedèum a l'església i deixar sola Cecília.

Quan marxen, arriba Vergés, el mestre del poble. Explica a Cecília que el foraster ha estat apedregat i està malferit a l'hostal. En assabentar-se, Cecília decideix marxar del poble amb el foraster aquella mateixa nit. Es acomiada de Vergés, qui intenta convèncer-la però no ho aconsegueix.

Llavors Cecília puja a canviar-se per marxar cap a l'estació. Quan baixa, li diu a Vergés que faci l'obra de mestre que ella no pot fer, instruint les noves generacions. Però Vergés s'adona que sense Cecília no tindrà forces per dur a terme aquesta tasca. Ella marxa decidida i ell es queda resignat.

Així, el conflicte principal és la revolta de Cecília contra l'ordre establert del seu poble. Cap dels personatges aconsegueix convèncer-la perquè es quedi. Ella rebutja el paper submís que li atorga la societat i decideix ser lliure al costat del foraster. Tots fracassen en intentar contenir la seva rebel·lió. L'acte acaba amb la imatge de Cecília abandonant el poble, representant la fugida de l'ordre tradicional.

Anàlisi de personatges de Aigües Encantades

Personatges principals

Cecília

És una noia de 20 anys, prima, morena i nerviosa. Mostra en el seu aspecte i forma de vestir una clara rebel·lia contra les convencions.

Ha estudiat magisteri a la ciutat i ha adoptat idees progressistes i feministes. Llegeix llibres prohibits al poble.

Critica constantment la ignorància i la superstició del poble. Vol combatre-les amb l'educació.

S'enfronta als seus pares, especialment al seu pare, de qui rebutja la seva autoritat i la seva violència.

S'enamora bojament del Foraster, impressionada per les seves idees i el seu coratge. Decideix fugir amb ell malgrat l'escàndol que suposa.

Foraster

És un enginyer d'uns 30 anys, ros, alt, amb ulls blaus. Vesteix roba clara i porta barret de feltre.

Viatja per Europa i té idees progressistes i humanistes. Vol combatre la ignorància i la superstició.

Arriba al poble per estudiar els gorgs i trobar aigua per posar fi a la secada que pateixen.

Topa amb l'oposició furibunda de les autoritats locals, especialment el Rector, que el consideren una amenaça.

Intentar convèncer al poble, però és apedregat i ha de fugir malferit. La seva valentia i idees conquisten Cecília.

Pere Amat

És un home ros, alt i sanguini. Té aproximadament 50 anys.

És un ric terratinent, de idees reaccionàries. Odia les idees progressistes.

Maltracta constantment la seva filla Cecília, a qui tanca a casa per impedir que vagi amb el Foraster.

Creu cegament en la superstició dels gorgs i s'oposa radicalment a les idees del Foraster.

És un home violent, que fins i tot arriba a pegar la seva filla quan aquesta el contradiu.

Juliana

És l'esposa d'Amat, una dona d'uns 45 anys, submisa al seu marit.

Pateix en silenci en veure els enfrontaments entre el seu marit i la seva filla Cecília.

Tot i que estima la seva filla, no gosa enfrontar-se al seu marit i intenta posar pau.

És profundament religiosa i creu en els miracles, però al final acaba donant la raó a la seva filla sobre la dominació dels homes.

Mossèn Gregori

És el rector del poble, un home d'uns 60 anys, líder del sector conservador.

Considera el Foraster un enviat del dimoni i s'oposa radicalment a escoltar les seves idees.

Utilitza la seva influència sobre el poble per fer-lo expulsar a pedrades.

Es nega a acceptar cap mena de canvi i defensa a ultrança les tradicions i creences del poble.

Personatges secundaris:

Joan

És l'alcalde del poble, un home seriós d'uns 50 anys.

Inicialment es mostra obert a escoltar les idees del Foraster, però acaba cedint a les pressions del sector conservador.

És un home feble que no gosa enfrontar-se a l'autoritat del Rector i la influència dels terratinents.

Al final, quan el poble apedrega el Foraster, es penedeix i intenta ajudar-lo, massa tard.

Vergés

És el mestre del poble, un home corrent d'uns 30 anys i aspecte anodí.

S'enamora de Cecília però no gosa donar-li suport públicament per por a represàlies.

L'admira en secret i li dóna suport, però no s'atreveix a compartir el seu destí i la seva valentia.

Trinitat

És l'esposa de Joan, una dona d'uns 45 anys, molt religiosa i conservadora.

Recolza activament al Rector i als terratinents en la seva oposició al Foraster.

Insulta i menysprea Cecília i les seves idees. Està horroritzada davant la possibilitat del canvi.

Romanill

És un pastor alt i fort, d'uns 40 anys. Viu de manera independent.

Odia les autoritats locals que l'exploten. Dóna suport al Foraster i l'acull a casa seva.

L'únic personatge que s'enfronta valentment al poble quan volen apedregar el Foraster.

Mansó

És un bevedor i grescaire d'uns 50 anys. Vesteix roba vella.

Inicialment dóna suport al Foraster per inconformisme, però l'abandona quan la situació es complica.

És un covard que sempre acaba adaptant-se al bàndol més fort.

Vicenç

És el veterinari, un home vell amb cabells blancs. És lliurepensador.

Odia les autoritats i l'obscurantisme del poble. Dóna suport ideològic al Foraster.

És dels pocs que es manté fidel a les seves idees i insulta el poble quan apedreguen al Foraster.

Comentari de text d'Aigües Encantades

Autor i època literària

Joan Puig i Ferrer (1882-1956) va ser un important dramaturg del modernisme català. Va cultivar també la narrativa i la poesia.

"Aigües Encantades" es va estrenar l'any 1908, en ple apogeu del modernisme. Aquest moviment es caracteritzava per la recerca de noves formes d'expressió, tant en l'aspecte formal com temàtic. Puig i Ferrer va ser un autor renovador que va trencar amb les convencions teatrals predominants fins aleshores.

Text i obra

El text adjunt correspon al segon acte de l'obra "Aigües Encantades". Es tracta d'una tragèdia rural en tres actes. Relata la història d'un foraster que arriba a un petit poble amb la intenció de convèncer els vilatans d'aprofitar l'aigua d'uns gorgs considerats miraculosos per la tradició popular. El xoc entre les idees innovadores del foraster i les arrels de la tradició donen peu al conflicte dramàtic.

Gènere literari

Pel seu caràcter tràgic i temàtica rural, es pot considerar una tragèdia rural o drama rural. S'emmarca dins del teatre modernista, amb trets expressionistes i simbolistes.

Forma

El narrador és extern, en 3a persona.

Els personatges principals són: el Foraster, portador del progrés; Cecília, que el segueix en la rebel·lia; i les autoritats locals (el Batlle, el Rector), defensors de la tradició.

L'acció transcorre en un sol dia. El lloc és el poble, sobretot la casa del pastor Romanill i els gorgs maleïts.

Abunda el diàleg teatral. També hi ha alguns monòlegs introspectius.

Utilitza sobretot el present d'indicatiu, propi del gènere teatral.

Conté nombroses figures literàries expressionistes, com metàfores, hipèrboles, paral·lelismes, etc. Per exemple: "les anelles d'una cadena que em fa mal i vull rompre".

No s'usen gaire connectors, pròpi del llenguatge directe i teatral.

Contingut

Resum: El Foraster intenta convèncer el poble d'aprofitar l'aigua dels gorgs, però topa amb l'oposició de les autoritats i la fúria del poble fanatitzat. Acaba fugint malferit. Cecília el segueix en la seva rebel·lia contra la hipocresia del poble.

Tema central: La lluita entre progrés i tradició, raó i fanatisme.

Temes secundaris: l'emancipació de la dona, llibertat individual, etc.

Parts: plantejament, nus i desenllaç.

Conclusió

En conclusió, es tracta d'una obra innovadora que planteja un drama de passions individuals enfront de les forces col·lectives reaccionàries. Destaca el seu llenguatge expressionista i la construcció de personatges complexos. En el fons reflexiona sobre temes universals com el xoc entre tradició i progrés, la hipocresia social o el paper de la dona. Una peça que transmet inquietud per la situació del país i les mentalitats. Personalment, m'ha impactat la figura rebel i idealista de Cecília, capaç d'enfrontar-se a tot un poble per defensar la seva llibertat.